

17 Eylül 2008

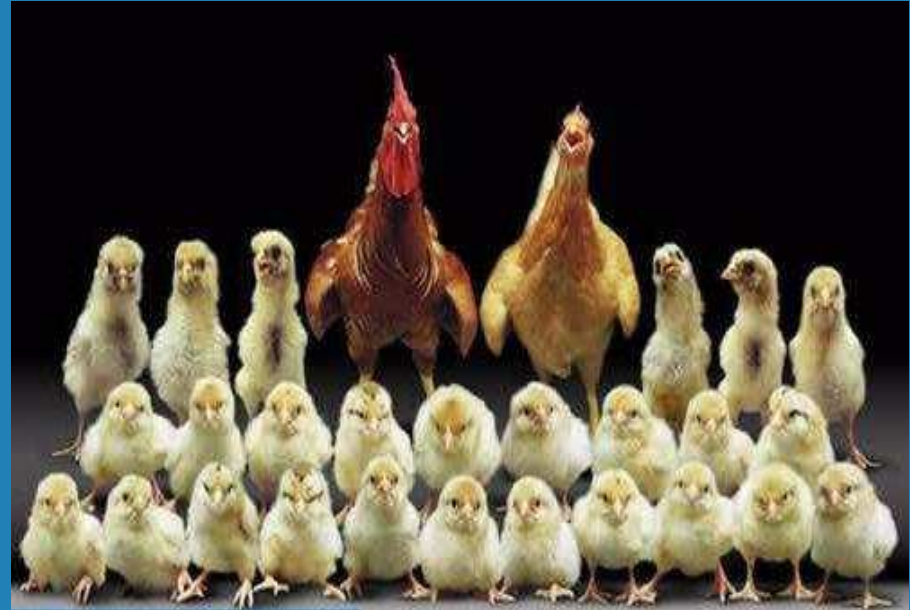
SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ

Gürcan Banger

ESYO - Eskişehir Sivil Yerel Oluşum

“SİVİL TOPLUM” NEDİR?

- **Sivil toplum,** “**üniformasız**” veya “**çıplak**” toplum demek değildir.
- **Sivil toplum, devlet alanının dışında kalan toplum kesimini ifade eden bir terimdir.**

SİVİL TOPLUM KURULUŞU (STK)

- Dernek, kulüp, vakıf gibi sivil toplum ortamında yer alan örgütlere **Sivil Toplum Kuruluşu (STK)** adı verilir.
- Formel olmayan örgütsel yapılar **Sivil Toplum Ağı** olarak isimlendirilir.

Mükemmel erkeği beklerken...

STK'LARIN ÖZELLİKLERİ

- STK'lar **devletin bir parçası değildir.**
- STK'lar **kâr** amaçlı çalışan ekonomik örgütler değildir.
- STK'ların **hukuki bir yapıları olmayabilir.**
- STK'lar insanların **ortak ilkeler** etrafında buluşabileceğini varsayar.

STK Tanımındaki Netsizlik

- **Sivil toplum kuruluşu** tanımlamasında bir bulanıklık, belirsizlik vardır. Bu da öncelikle örgüt kavramının sivil toplum kavramındaki netsizliğe dayanmasındandır.
- **Sivil toplum tanımlaması yerelliğe göre farklılıklar gösterebilmektedir.**

STK ve Siyaset Alanı

- **STK kavramı, çoğu zaman olağan siyaset alanının dışlanması olarak ikincil siyasal örgüt gibi kullanılmaktadır.**
- **STK'ların varlık alanı, siyasal otoritenin (devletin) baskısından uzak, dolaylı olarak kamusal alanı tanımlayan bir ortak çalışma ve girişim alanıdır.**
- **Hem ikincil örgüt olması, hem de kamusal alanı tanımlaması nedeniyle devletle arasında bir gerginlik olması beklenebilir.**

STK'ların Bazı Önemli Özellikleri

- **STK'lar gönüllü kuruluşlardır.** Bu nedenle üyeliğin yasayla zorunlu kılındığı örgütler bu tanıma girmez. Ama eylemleri açısından STK gibi davranan örgütler bulunabilir.
- **STK'larda gönüllü bireysel katkı ve katılımcılık esastır.**
- **STK'ların öncelikli ve vazgeçilmez misyonu topluma uzmanlaşmış hizmettir.**
- **STK'lar açık ve saydamdır. STK'larda ilişkiler "apoletsiz", eşit ve yataydır.**

Makro mu, Mikro mu?

- **STK'lar devletin yerine iş görmezler. Katılımcılığı artırmayı, demokrasiyi geliştirmeyi, sorun çözmeyi **devletin yanı sıra ele almayı hedeflerler.****
- Yukarıdaki bağlamda STK'lar devletin makro hedeflerini değil, genelde yerel ve özgün olarak **mikro sorun ve konulara** yönelmeye çalışırlar.

Yerel STK Konuları

Gelelim, sivil toplum ve STK alanındaki yerel konularımıza.

Eskişehir'de STK'lar

İnsani göstergeler açısından yüksek özelliklerine rağmen Eskişehir'de sivil toplum anlayışı ve STK oluşumları arzulanan düzeyde değildir.

Futbolun gördüğü ilgi, kültür, sanat, yayıncılık, yerel tarih ve arkeoloji gibi gruplar, sivil inisiyatifler, doğa sporları konusunda yaygın olarak görülmemektedir.

Ne Yapılmalı?

- **Üniversitelerimizde kurulacak **Sivil Toplum Enstitüsü**'nün ciddi yararları olacaktır.**
- **Kent içinde STK'lara hizmet veren birimlere ihtiyaç vardır. (Bu konuda ESYO öncü örneklerden birisidir)**
- **Kentteki STK'ların ve sivil toplum davranışı gösteren diğer birimlerin **Sivil Toplum** alanının değişik konularında eğitime ihtiyaçları vardır.**

Ne Yapmalı?

- Yerel sivil toplum çalışmalarını, yapılan projeler, başarılı ve başarısız uygulamalar konularında **ortak paylaşım platformları** oluşmalıdır. Deneyim birikimi, bilgi / görgü paylaşımı sağlayan yazılı kaynaklara gerek vardır.
- Maddi kaynak sağlama, sorun çözme gibi konularda yeni fikirlerin üremesi için **atölyeler, beyin fırtınası oturumları** yapabiliriz.

Ne Yapmalı?

- Gerçek anlamda sivil ve demokratik bir işbirliği ortamının kurulması üzerinde çalışabiliriz. Bu vesile ile eşgüdüm, paylaşım ve birlikte iş yapma eğilimlerini geliştirebiliriz.

Bazı Önemli Noktalar

- **Bazı yazarlar, sivil toplum ve STK yaklaşımının sınıf çatışmasının yumuşatılması için Batı tarafından az gelişmiş ülkelere dayatıldığını söylemektedirler.**
- **Bu yaklaşımı, tümüyle haksız bulmak mümkün değildir. Gerçekten STK'lar, Batı kültürünün aktarılması için bir mekanizma olabilmektedir.**
- **Makro sorunların mikro önlemlerle çözülebileceği izlenimi yaratıldığı doğrudur.**

Bazı Önemli Noktalar

- **Son dönemde STK çalışmalarının fazlasıyla AB'ye endekslendiği bir başka gerçektir.**
- **Yine son dönemde STK çalışması, AB fonlarından kredi / yardım / maddi destek almak anlamına indirgenmiştir.**
- **STK'lar kendi dinamikleri ile hareket etmek yerine global örgütlerle uyumlu hareket etme anlayışına teslim olmuşlardır. “Batı Rüzgarı” hayranlığına düşen çok sayıda “yazar çizer” de vardır.**

Bazı Önemli Noktalar

- Sivil toplum çalışmalarının bireyin özne olarak öne çıkarılması nedeniyle bir **sosyal dağılma eğilimi yarattığı doğrudur.**
- Sivil toplum çalışmalarının toplumun bütünlüğünü koruyacak başka **“örten kimliklerle”** birlikte düşünülmesi zorunludur.
- Bu nedenle devlet alanının, sivil toplum alanının ve kamu alanının **uygun dengelerde** tutulması gerekir.

Bazı Önemli Noktalar

Bazı Önemli Noktalar

- **Geleneksel tarihimizde vakıflar gibi STK örnekleri bulunmasına rağmen sivil toplum ruhu ve birey kimliği yeterince gelişmiş değildir.**
- **Daima belirleyen, tanımlayan, sınırları koyan, karar veren devlet olmuştur.**
- **Bizim için STK çalışması girişimci, yaratıcı birey kimliğinin, çağdaş kentli yurttaşın geliştirilmesi demektir.**

Sabrınız için teŝekkür ederim.

